

โรคสะเก็ดเงิน: องค์ความรู้ตามทฤษฎีการแพทย์แผนไทย

ปัทมา โปธิสัตย์^{*†}, วรณภรณ์ นาคู[†], อธิพัฒน์ เนตรทิพย์วัลย์[‡], ธวัชชัย นาใจคง[§],
วันดี ญาณไพศาล[¶], กฤษณ์ พงศ์พิรุฬห์[#], มณฑกา ธีรชัยสกุล^{**}

^{*}โรงพยาบาลราชินี ตำบลราชินี อำเภอราชินี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13140

[†]โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลลาดชิด ตำบลลาดชิด อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13120

[‡]โรงพยาบาลเสนา ตำบลเจ้าเจ็ด อำเภอสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13110

[§]โรงพยาบาลนาแห้ว ตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย 42170

[¶]คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170

[#]คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330

^{**}กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ตำบลตลาดขวัญ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

^{††}ผู้รับผิดชอบบทความ: patt_patamui@hotmail.co.th

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมและสังเคราะห์ความรู้เกี่ยวกับโรคสะเก็ดเงินตามทฤษฎีการแพทย์แผนไทย วิธีการศึกษาเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (qualitative research) มีขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลความรู้ 2 รูปแบบ คือ (1) สืบค้นจากตำราการแพทย์แผนไทยดั้งเดิม (document review) ด้วยคำค้น (key word) ด้วยคำ ที่แสดงอาการสำคัญของโรคสะเก็ดเงิน ได้แก่ กลุ่มคำอาการคัน, ผื่นผิวหนังสีแดง, ผื่นหนังหนาเป็นขุย, ตุ่มหนอง (2) สัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการแพทย์แผนไทย 5 คน โดยมีขอบเขตการสัมภาษณ์ คือ ชื่อเรียกของโรคหลังดูรูปภาพของโรคสะเก็ดเงิน 4 ชนิด วิเคราะห์กระบวนการเกิดโรค การดำเนินโรค และการรักษา ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มคำอาการผื่นแดงตามผิวหนัง มีความถี่ของคำปรากฏมากในคัมภีร์ตักศิลา ส่วนกลุ่มคำอาการผิวหนังเป็นขุยหนา มีจำนวนความถี่ของคำปรากฏมากในคัมภีร์วิถิฎฎูโรค จากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการแพทย์แผนไทยส่วนใหญ่ เรียกสะเก็ดเงินชนิดผื่นขนาดเล็ก (guttate psoriasis) และชนิดตุ่มหนอง (pustula psoriasis) ด้วยชื่อโรคทางการแพทย์แผนไทยว่า “ประดง” และผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมดเรียกสะเก็ดเงินชนิดผื่นนูนหนา (plaque psoriasis) และชนิดอักเสบทั่วร่างกาย (erythrodermic psoriasis) ว่า “เรื้อน” และเชื่อว่าเกิดจากความผิดปกติของเลือดและน้ำเหลืองเนื่องจากความร้อน แม้โรคสะเก็ดเงินทั้งสี่ชนิดจะมีชื่อเรียกต่างกันในการแพทย์แผนไทยแต่มีกลไกการเกิดโรคและแนวทางการรักษาเช่นเดียวกัน

คำสำคัญ: สะเก็ดเงิน, ประดง, เรื้อน, psoriasis

Psoriasis: Knowledge from Thai Traditional Medicine

Patama Pothisat^{*,††}, Wannaporn Nadoo[†], Itthipat Nettippawan[‡], Thawatchai Najaikong[§],
Wandee Yanpaisan[¶], Krit Pongpirul[#], Monthaka Teerachaisakul^{**}

^{*}Phachi Hospital, Phachi Sub-District, Phachi District, Ayutthaya 13140, Thailand.

[†]Latchit Health Promoting Hospital, Latchit Sub-District, Phak Hai District, Ayutthaya 13120, Thailand.

[‡]Sena Hospital, Chao Chet Sub-District, Sena District, Ayutthaya 13110, Thailand.

[§]Na Haeo Hospital, Na Haeo Sub-District, Na Haeo District, Loei 42170, Thailand.

[¶]Faculty of Pharmacy, Silpakorn University, Salaya Sub-District, Phutthamonthon District, Nakhon Pathom 73000, Thailand.

[#]Faculty of Medicine, Chulalongkorn University, Pathum Wan Sub-District, Pathum Wan District, Bangkok 10330, Thailand.

^{**}Department of Thai Traditional and Alternative Medicine, Talat Khwan Sub-District, Mueang Nonthaburi District, Nonthaburi 10100, Thailand.

^{††}Corresponding author: patt_patamui@hotmail.co.th

Abstract

The objective of this qualitative research is to gather and synthesize the knowledge of psoriasis according to the Thai traditional medicine (TTM) theory. The qualitative study includes two methods of data collection: (1) documentary review on TTM by such keywords and word groups as psoriasis symptoms, itching, red skin rashes, thick and scaly skin, and pustules and (2) in-depth interviews with five TTM experts on the disease names after looking at the pictures of four types of psoriasis, disease pathogenesis, disease progression and treatment. The study reveals that the “red skin rashes” group frequently appears in the Takkasila scripture, and the word group “thick and scaly skin” frequently appears in the Withikutdharok scripture. Regarding local TTM disease names, most of the experts call “pradong” for guttate and pustula psoriasis and all the experts call “ruean” for plaque and erythrodermic psoriasis, which are believed to be caused by abnormalities of blood and lymph due to body heat. Although all four types of psoriasis have different names in Thai traditional medicine, their pathogenesis and treatment guidelines are the same.

Key words: psoriasis, pradong, ruean

บทนำและวัตถุประสงค์

โรคสะเก็ดเงินเป็นโรคผิวหนังเรื้อรัง ปัจจุบันยังไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้ พบได้ทั่วโลกทุกเชื้อชาติ ร้อยละ 1-3 ของประชากร ในประเทศไทยมีประชากรประมาณ 66.4 ล้านคน อาจมีผู้ป่วยโรคสะเก็ดเงิน ถึง 6.6 แสนคน ถึง 2 ล้านคน^[1] โดยมีอาการสำคัญคือ ผื่นแดงหนา ขุยหนา และอาจมีอาการคัน โดยแบ่งตามลักษณะที่ปรากฏที่ผิวหนังได้ดังนี้ 1) ชนิดผื่นหนาเฉพาะที่ (plaque psoriasis) 2) ชนิด

ผื่นขนาดหยดน้ำ (guttate psoriasis) 3) ชนิดตุ่มหนอง (pustular psoriasis) 4) ผิวหนังแดงลอกทั่วตัว (erythrodermic psoriasis)^[2-3] นอกจากนี้อาจพบอาการแทรกซ้อนโดยมีการอักเสบบริเวณข้อ โดยมีความรุนแรงจนถึงข้อผิดรูปหรือพิการถาวร โรคสะเก็ดเงินนอกจากจะก่อให้เกิดความทรมาณทั้งทางด้านร่างกายของผู้ป่วยแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อความทุกข์ทรมาณทางด้านจิตใจ ทำให้ผู้ป่วยเกิดความอับอายส่งผลต่อการใช้ชีวิตประจำวันและการเข้าสังคม^[4]

ในปัจจุบัน การแพทย์แผนไทยมีบทบาทในการดูแลรักษาโรคในระบบบริการสุขภาพมากขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2560 มีการจัดบริการสุขภาพสาขาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ผสมผสาน มีการให้บริการตรวจรักษาด้านเวชกรรมไทยทั้งในระดับโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป และโรงพยาบาลชุมชน และกำหนดให้โรคสะกดเงินเป็นโรคที่ได้รับการดูแลด้วยการแพทย์แผนไทย โดยรายละเอียดการรักษาโรคสะกดเงินมีความแตกต่างกันไปในแต่ละบริบทพื้นที่^[5] ถึงแม้ว่างานวิจัยด้านการรักษาด้วยยาสมุนไพร/หมอยพื้นบ้านจะมีเพิ่มมากขึ้นและพบว่าอาการของผู้ป่วยส่วนใหญ่ดีขึ้นไม่ส่งผลกระทบต่ออวัยวะภายใน^[6] แต่การวิเคราะห์กลไกการดำเนินโรสดังกล่าว ของหมอยพื้นบ้าน แต่ละคนมีความแตกต่างกัน เนื่องจากการสืบทอดภูมิปัญญาถูกถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ อาจเป็นผลให้การรักษาโดยใช้ยาสมุนไพรมีความแตกต่างกัน ทำให้การอธิบายปรากฏการณ์ของโรคเกิดความไม่ชัดเจนและทำให้ขาดการยอมรับในปัจจุบัน โรคสะกดเงินเป็นชื่อโรคของการแพทย์แผนปัจจุบัน ไม่มีชื่อเรียกนี้ในตำราการแพทย์แผนไทย ดังนั้น การศึกษานี้จึงเห็นว่าการรวบรวมองค์ความรู้จากตำราการแพทย์แผนไทยดั้งเดิมอย่างเป็นระบบ และการสังเคราะห์องค์ความรู้เป็นสิ่งสำคัญ เป็นรากฐานที่ดีของการศึกษาทางด้านเวชกรรมไทย เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเป็นแนวเวชปฏิบัติทางการแพทย์แผนไทยในการรักษาโรคสะกดเงินให้สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ระเบียบวิธีศึกษา

วิธีการศึกษา

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (qualita-

tive research) โดยประกอบด้วยกระบวนการศึกษา 2 ขั้นตอน คือ 1 การสืบค้นข้อมูลเอกสาร (document review) 2 การสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการแพทย์แผนไทย

1. การสืบค้นข้อมูลเอกสาร

1.1 สืบค้น จากตำราการแพทย์แผนไทยของชาติตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับที่ 1-11 จำนวน 194 รายการ จากนั้นทำการทบทวนวรรณกรรม^[7] เพื่อคัดเลือกตำราการแพทย์แผนไทยที่เป็นตำราการแพทย์แผนไทยดั้งเดิมได้จำนวน 28 รายการ ดังนี้

- 1) ศิลาจารึกวัดราชโอรสาราม 1 รายการ
- 2) ศิลาจารึกวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม

1 รายการ

- 3) เวชศาสตร์ฉบับหลวง รัชกาลที่ 5 26 รายการ

1.2 สืบค้นจากตำราการแพทย์แผนไทยดั้งเดิมที่ได้รับการการปริวรรต ตีพิมพ์ และเผยแพร่แล้ว ดังนี้

1) จารึกตำรายาวัตรราชโอรสารามราชวรวิหาร ปริวรรตและตีพิมพ์โดยสำนักคุ้มครองภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย โดยการคัดลอกคงรูปแบบเดิมจากเอกสารชั้นต้นโดยมีการเปลี่ยนแปลงตัวสะกดการันต์ให้ตรงกับปัจจุบัน พิมพ์ครั้งที่ 1 ปีที่พิมพ์ 2558^[8]

2) ตำราการแพทย์แผนไทยในศิลาจารึกวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม เล่ม 2^[9] และ 3^[10] ปริวรรตและตีพิมพ์โดย สำนักคุ้มครองภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย โดยการคัดลอกคงรูปแบบเดิมจากเอกสารชั้นต้นโดยมีการเปลี่ยนแปลงตัวสะกดการันต์ให้ตรงกับปัจจุบัน พิมพ์ครั้งที่ 1 ปีที่พิมพ์ 2557

3) ตำราการแพทย์ไทยเดิม (แพทย์ศาสตร์สังเคราะห์ ฉบับอนุรักษ) เล่มที่ 1 โดยมูลนิธิฟื้นฟู

ส่งเสริมการแพทย์ไทยเดิม. พิมพ์ครั้งที่ 2. ปีที่พิมพ์ 2552^[11]

1.3 สืบค้นคำ หรือกลุ่มคำ จากดัชนี (index) กลุ่มโรคและอาการ โดยคัดเลือกอาการที่ใกล้เคียงกับโรคสะกดเงิน ตามทฤษฎีการแพทย์แผนปัจจุบัน

1.4 ผู้วิจัยสังเคราะห์คำโดยทำการคัดเลือกคำหรือกลุ่มคำ ที่ผู้ร่วมวิจัยได้ทำการคัดเลือกซ้ำกัน 2 ใน 3 คน และร่วมกันจัดหมวดหมู่คำได้แก่ อาการคัน และลักษณะอาการที่ปรากฏทางผิวหนัง ได้แก่ สี การหลุดลอกของผิวหนัง และตุ่มหนอง

1.5 รับรองและตรวจสอบคำค้นโดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านเวชกรรมไทยจำนวน 3 คน โดยคนที่ 1 และ 2 ตรวจสอบคำสืบค้น และเพิ่มเติมคำสืบค้น คนที่ 3 จัดหมวดหมู่ของคำสืบค้น โดยวิเคราะห์จากภาพให้มีความสัมพันธ์กับอาการแสดงทางผิวหนังของโรคสะกดเงินทั้ง 4 ชนิด

1.6 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยสืบค้นคำสืบค้นในเอกสาร โดยทำสัญลักษณ์และลงรหัสข้อมูล (by line by code) แยกประเภทของข้อมูล และจัดหมวดหมู่ นับจำนวนความถี่ของคำที่ปรากฏเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปประเด็นในการสัมภาษณ์

2. การสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการแพทย์แผนไทย

2.1 ผู้วิจัยลงพื้นที่ในการสัมภาษณ์กลุ่มผู้รู้ (key informants) จำนวน 5 คน โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง จากผู้ประกอบการโรคศิลปะการแพทย์แผนไทย ที่มีประสบการณ์ในการรักษาโรคสะกดเงินไม่น้อยกว่า 10 ปี ได้ผู้ทรงคุณวุฒิ จากจังหวัดลพบุรี จำนวน 2 คน จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 1 คน จังหวัดจันทบุรี จำนวน 1 คน และจังหวัดปทุมธานี จำนวน 1 คน

2.2 รวบรวมข้อมูลจากการบันทึก ตามวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) โดยกำหนดการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ทั้งนี้ในขณะสัมภาษณ์จะทำการบันทึกเสียงหลังจากที่ผู้ให้สัมภาษณ์อนุญาตแล้ว เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ของข้อมูลและการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงตั้งประเด็นในการศึกษาต่าง ๆ ดังนี้

1) การเรียกชื่อโรคใช้วิธีการวิเคราะห์จากภาพ โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 คน ดูรูปภาพโรคสะกดเงินทั้ง 4 ชนิดจำนวน 8 รูปภาพ^[12] และเทียบเคียงชื่อโรคทางการแพทย์แผนไทย

2) กลไกและการดำเนินโรคของโรคสะกดเงินชนิดต่าง ๆ ตามทฤษฎีการแพทย์แผนไทย

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (structure interview) เพื่อใช้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง

2. รูปภาพของ โรคสะกดเงินทั้ง 4 ชนิด ชนิดละ 2 รูปภาพ จำนวน 8 ภาพ

3. วัสดุอุปกรณ์ในการจดบันทึก ได้แก่ กล้องถ่ายภาพ, เครื่องบันทึกเสียง, คอมพิวเตอร์

ผลการศึกษา

1. การเรียกชื่อโรคสะกดเงินทางการแพทย์แผนไทย

จากการศึกษาพบว่าชื่อโรคในตำราการแพทย์แผนไทยที่มีอาการใดอาการหนึ่งสอดคล้องกับโรคสะกดเงินของการแพทย์แผนปัจจุบันมีจำนวน 32 โรค ซึ่งชื่อโรคส่วนใหญ่ เป็นชื่อโรคในคัมภีร์ตักศิลา จำนวน 19 โรค คิดเป็นร้อยละ 59.38 และรองลงมาคือ คัมภีร์วิถี ภูฎโรค จำนวน 8 โรค คิดเป็น

ร้อยละ 25 การเรียกชื่อโรคสะเก็ดเงินทางการแพทย์แผนไทยพบว่า โรคสะเก็ดเงินแต่ละชนิดทางการแพทย์แผนไทยปัจจุบันทั้ง 4 ชนิดมีชื่อเรียกทางการแพทย์แผนไทยแตกต่างกัน และในแต่ละชนิดมีชื่อโรคทางการแพทย์แผนไทยมากกว่า 1 ชื่อ ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒินำมาใช้ในการจัดหมวดหมู่โรคสะเก็ดเงินแต่ละชนิดมีจำนวน 20 โรค คิดเป็นร้อยละ 62.5 ได้แก่ 1) ชนิดผื่นขนาดเล็ก (guttate psoriasis) พบชื่อโรคที่นำมาจัดหมวดหมู่จำนวน 4 ชื่อ ซึ่งอาการแสดงส่วนใหญ่พบผื่นแดงที่ผิวหนัง และเรียกชื่อโรคของโรคสะเก็ดเงินชนิดนี้ว่า “ประดงมด” รองลงมาคือ “มะเร็งเพลิง” และ “เรื้อนมะไฟ” ตามลำดับ 2) ชนิดตุ่มหนอง (pustular psoriasis) พบชื่อโรคที่นำมาจัดหมวดหมู่จำนวน 4 ชื่อ อาการแสดงทางผิวหนังที่พบส่วนใหญ่ พบตุ่มหนองปรากฏที่ผิวหนัง และเรียกชื่อโรคสะเก็ดเงินชนิดนี้ว่า “ประดงวัว” รองลงมาคือ “ประดงควาย” ตามลำดับ 3) ชนิดผื่นหนา (plaque psoriasis) พบชื่อโรคที่นำมาจัดหมวดหมู่จำนวน 8 ชื่อ อาการแสดงทางผิวหนังส่วนใหญ่พบอาการคัน และ ขุยสีขาวที่ผิวหนัง และผู้ทรงคุณวุฒิตั้งชื่อโรคสะเก็ดเงินชนิดนี้ว่า “โรคเรื้อน” ซึ่งได้แก่ “เรื้อนวิลลา” “เรื้อนเกล็ดปลา” “เรื้อนมูลนก” “เรื้อนบอน” และ 4) ชนิดอักเสบทั่วร่างกาย (erythrodermic psoriasis) พบชื่อโรคที่นำมาจัดหมวดหมู่จำนวน 2 ชื่อ มีอาการแสดงที่ผิวหนังทั้งหมดพบผื่นแดงปรากฏที่ผิวหนัง และผู้ทรงคุณวุฒิตั้งชื่อโรคสะเก็ดเงินชนิดนี้ว่า “เรื้อนมะไฟ” ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 1

นอกจากนี้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกยังพบว่า โรคสะเก็ดเงินตามความเข้าใจของผู้ทรงคุณวุฒิตั้งชื่อโรคที่ผิวหนังมีการหลุดลอกเป็นขุยหรือสะเก็ดสีขาว และมีอาการคัน โดยมีการเรียกชื่อทางการแพทย์แผนไทยตามการแสดงดังกล่าวว่า

“โรคเรื้อนกวาง”

2. การศึกษาการเกิดโรคและการดำเนินโรคที่สัมพันธ์กับธาตุทั้ง 4 ตามทฤษฎีการแพทย์แผนไทยจากการศึกษาผู้ทรงคุณวุฒิตั้งชื่อโรคสะเก็ดเงินเป็นโรคที่มีความผิดปกติของเตโชธาตุ (ธาตุไฟ) ที่เพิ่มขึ้นจากภายในและภายนอกร่างกาย ซึ่งการเพิ่มขึ้นของความร้อนเป็นในลักษณะค่อยเป็นค่อยไป ในระยะแรกเตโชธาตุ (ธาตุไฟ) ที่เพิ่มขึ้นส่งผลต่อ อาโปธาตุ (ธาตุน้ำ) ในส่วนของโลหิตตั้ง (เลือด) และแสดงออกมาทางปถวีธาตุ (ธาตุดิน) ในส่วนของ ตะโจ (ผิวหนัง) ทำให้ผิวหนังปรากฏเป็นผื่นขนาดเล็ก (guttate psoriasis) หากไม่ได้รับการรักษาหรือมีการดำเนินโรคดำเนินต่อไปทำให้เกิดความผิดปกติของอาโปธาตุ (ธาตุน้ำ) ในส่วนของบุพโพ (น้ำเหลือง) ซึ่งทั้งนี้ความร้อน (ธาตุไฟ) ที่เพิ่มขึ้น ยังส่งผลต่อ วาโยธาตุ (ธาตุลม) เกิดความผิดปกติทำให้ผิวหนังปรากฏลักษณะเป็นขุยสีขาวหรือหลุดลอกเป็นสะเก็ด ปรากฏเป็นผื่นสะเก็ดผื่นหนา (plaque psoriasis) และทำให้มีอาการคันตามผิวหนังร่วมด้วย ความร้อนที่เพิ่มขึ้นส่งผลต่อ อาโปธาตุ (ธาตุน้ำ) ในส่วนของโลหิตตั้ง (เลือด) บุพโพ (น้ำเหลือง) และแสดงออกมาทางปถวีธาตุ (ธาตุดิน) ในส่วนของ ตะโจ (ผิวหนัง) ให้มีอาการต่าง ๆ ปรากฏที่ผิวหนัง ได้แก่ ผิวหนังเกิดผื่น และหลุดลอกเป็นขุย/สะเก็ดสีขาว ซึ่งทั้งนี้ความร้อน (ธาตุไฟ) ที่เพิ่มขึ้น ยังส่งผลต่อ วาโยธาตุ (ธาตุลม) เกิดความผิดปกติ ทำให้มีอาการคันตามผิวหนังร่วมด้วย เมื่ออาการดำเนินโรคยังมีการดำเนินต่อไปเรื่อย ๆ จนเข้าสู่ “ตรีโทษ” [ความผิดปกติของปิตตะ (ธาตุไฟ) วาตะ (ธาตุลม) และเสมหะ (ธาตุดิน, ธาตุน้ำ) ระคนกัน] ทำให้มีอาการทางผิวหนังปรากฏเพิ่มมากขึ้นโดยพบเป็นการอักเสบของผิวหนังทั่วร่างกาย (erythrodermic psoriasis) แสดงดังภาพที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงชื่อโรคในตำราการแพทย์แผนไทยที่เกี่ยวข้องกับอาการโตอาการหนึ่งของโรคสะเก็ดเงิน และความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

ชนิดของโรค สะเก็ดเงินจาก ความคิดเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ	ความคิดเห็น ผู้ทรงคุณวุฒิ (คน)	ชื่อโรค ในตำรา การแพทย์ แผนไทย	ชนิดของโรค ตามคัมภีร์	อาการที่ปรากฏที่ผิวหนัง				อาการของโรคตามคัมภีร์/ ชื่อคัมภีร์
				คัน	แดง	ขุย สีขาว	ตุ่ม หนอง	
ชนิดผื่น ขนาดเล็ก (guttate psoriasis)	3	ประดงมด	ไช้กาฟที่ เกิดแทรกใน ไช้พิช	✓	✓			มีลักษณะผื่นขึ้นเป็นยุ้งกั๊ด ทั่วทั้งตัว ให้คัน ให้แสบร้อน ¹⁰ หน้า 349 บรรทัด 21/คัมภีร์ ตักศิลา
	2	มะเร็งเพลิง	อื่นๆ		✓			เมื่อแรกจะตั้งขึ้น ตู้อันฐาน ดูต้องเพลิง มีผิวนั้นแดง ⁹ หน้า 456 บรรทัด 2/ศาลาฉันทะ วัด พระเชตุพนฯ ไม่ระบุคัมภีร์
	2	เรื้อนมะไฟ	เรื้อน		✓	✓		ขึ้นเป็นเกล็ดแดงขอบขาว ใหญ่ เท่าผลมะไฟ กระทำให้ร้อน ดูต้องเพลิง ให้พองๆ ขึ้นมา ⁹ หน้า 447 บรรทัด 6/คัมภีร์วิธี กฤษณโรค
	1	มะเร็งโร	อื่นๆ		✓			เมื่อจะบังเกิดนั้นตั้งพริ้งขึ้นมาดู เป็นหิด ให้คันเกาจนโล้หิดออก ชิบๆ จึงหายคัน ⁹ หน้า 459 บรรทัด 2/ศาลาฉันทะ วัดพระเชตุพนฯ ไม่ระบุคัมภีร์
ชนิดตุ่มหนอง (pustular psoriasis)	3	ประดงวัว	ไช้กาฟที่เกิด แทรกในไช้พิช				✓	มีลักษณะตุ่มลงมขมลูก ทำพิษงให้ปวดแสบปวดร้อน ¹⁰ หน้า 349 บรรทัด 26/คัมภีร์ ตักศิลา
	2	ประดงควาย	ไช้กาฟที่เกิด แทรกในไช้พิช				✓	มีลักษณะผื่นขึ้นมาเหมือนหนึ่ง เงาหนอง ⁹ หน้า 349 บรรทัด 24/คัมภีร์ตักศิลา
	2	ไช้เริ่มน้ำข้าว	ไช้กาฟ				✓	ให้ผุดขึ้นมาเป็นแผ่น...น้ำใสเรียก เริ่มน้ำค้าง น้ำขุ่นเรียกเริ่มน้ำ ข้าว ¹⁰ หน้า 350 บรรทัด 28/ คัมภีร์ตักศิลา
	1	ไช้สังวาล พระอินทร์	ไช้พิช		✓			ลักษณะผื่นขึ้นเป็นเม็ดแดงๆ เป็นแถว สะพายแล่ง คล้ายสังวาล ¹⁰ หน้า 347 บรรทัด 17/ คัมภีร์ตักศิลา
ชนิดผื่นหนา (plaque psoriasis)	4	เรื้อนวิลา	เรื้อน	✓		✓		กระทำให้เปื่อยพอง ให้คัน ยิ่งคันยิ่งเกา ⁹ หน้า 441 บรรทัด 2/คัมภีร์วิธี กฤษณโรค

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ชนิดของโรค สะเก็ดเงินจาก ความคิดเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ	ความคิดเห็น ผู้ทรงคุณวุฒิ (คน)	ชื่อโรค ในตำรา การแพทย์ แผนไทย	ชนิดของโรคตาม คัมภีร์	อาการที่ปรากฏที่ผิวหนัง				อาการของโรคตามคัมภีร์/ ชื่อคัมภีร์
				คัน	แดง	ขุย สีขาว	ตุ่ม หนอง	
ชนิดผื่นนูนหนา (plaque psoriasis)	4	เรื้อนเกล็ดปลา	เรื้อน			✓		เมื่อจะบังเกิดขึ้นมาที่หน้าก่อน... แล้วลามเป็นเกล็ดไปทั่วก็มี ^๘ หน้า 444 บรรทัด 2/คัมภีร์วิธี กฤษโโรค
	4	เรื้อนบอน	เรื้อน		✓			เมื่อแรกผุดขึ้นมาเป็นรูๆ... เห็น แต่ขาวๆ แดงๆ อยู่ในเนื้อร้าย ^๙ หน้า 447 บรรทัด 3/คัมภีร์วิธี กฤษโโรค
	4	เรื้อนมูลนก	เรื้อน	✓		✓		ผุดขึ้นมาเป็นแวนเป็นวงตาม ผิวหนัง มีสีขาวอ้วนๆ ดุจกลางพรณัย กระทำให้คัน ^{๑๐} หน้า 441 บรรทัด 2-3/คัมภีร์ วิธี กฤษโโรค
	2	กลากเหล็ก	อื่น ๆ	✓		✓		ให้คันผิวน้ำ ผิวน้ำนั้นสากซา... ให้คันเป็นกำลัง ^{๑๑} หน้า 465 บรรทัด 3/ศาลาฉันทะ วัด พระเชตุพนฯ ไม่ระบุคัมภีร์
	2	ประดงแดง	ใช้กาฬที่เกิด แทรกในใช้พิช	✓		✓		ผุดขึ้นมามีสีฐานแดงขึ้นมาหนา ดังหนังแดง...เป็นเกล็ดเหมือน หนังแดง ^{๑๐} หน้า 349 บรรทัด 31/คัมภีร์ตักศิลา
	1	เรื้อนดอกหมาก	เรื้อน	✓		✓		ผุดขึ้นขาวๆ ดังดอกหมาก ถ้าเหงื่อออกกระทำให้คัน ^{๑๑} หน้า 447 บรรทัด 6-7/คัมภีร์วิธี กฤษโโรค
	1	กระโดงกล้วย	ใช้กาฬ	✓				เจ็บสลับเหลือคัน เกาจนเลือด นั้นติดเล็บบ่หาย ^{๑๐} หน้า 244 บรรทัด 18, หน้า 352 บรรทัด 26/คัมภีร์ตักศิลา
ชนิดอักเสบ ทั่วร่างกาย (erythrodermic psoriasis)	3	เรื้อนมะไฟ	เรื้อน		✓	✓		ขึ้นเป็นเกล็ดแดงขอบขาวใหญ่เท่า ผลมะไฟ กระทำให้ร้อนดุจต้อง เพลิง ให้พองๆ ขึ้นมา ^{๑๑} หน้า 447 บรรทัด 6/คัมภีร์วิธี กฤษโโรค
	1	ประดงไฟ	ใช้กาฬที่เกิดแทรก ในใช้พิช		✓			ผุดขึ้นมาสีฐานเหมือนใช้ระบู่ ขาด มีเม็ดแดง ยอดดำให้จับ สะท้านร้อนสะท้านหนาวให้เชื่อม มั่วกระหายน้ำ เป็นกำลัง ^{๑๐} หน้า 350 บรรทัด 1/คัมภีร์ตักศิลา

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ชนิดของโรค สะเก็ดเงินจาก ความคิดเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ	ความคิดเห็น ผู้ทรงคุณวุฒิ (คน)	ชื่อโรค ในตำรา การแพทย์ แผนไทย	ชนิดของโรค ตามคัมภีร์	อาการที่ปรากฏที่ผิวหนัง				อาการของโรคตามคัมภีร์/ ชื่อคัมภีร์
				คัน	แดง	ขุย สีขาว	ตุ่ม หนอง	
ไม่ได้จัดกลุ่ม	-	ใช้ปานดำปาน แดง	ใช้พิษ		✓			ถ้าขึ้นทั้งตัวสีแดงผลต่าสูง สีแดงผลหัวสูง สีตั้งคราม สีดำ ตั้งหมึก ^๑ หน้า 346 บรรทัด 3-8/คัมภีร์ตักศิลา
	-	ใช้ข้าวใหม่่น้อย	ใช้พิษ		✓	✓		ให้ผุดมาเหมือนมดกัดเป็นแผ่น ทั่วตัว ^{๑๐} หน้า 347 บรรทัด 3-5/คัมภีร์ตักศิลา
	-	ใช้ข้าวใหม่ ใบเกรียม	ใช้พิษ		✓			แล้วผุดขึ้นมาทั้งตัวผุดขึ้นมา ตั้งลมพิษ แดงตั้งผลต่าสูง เป็นแผ่นทั่วทั้งตัว... ^{๑๐} หน้า 347 บรรทัด 20-26/ คัมภีร์ตักศิลา
	-	ใช้กระดานหิน	ใช้พิษ		✓			ให้ผุดมาทั่วตัวเหมือนกับลมพิษ แดงตั้งผลต่าสูงเป็นเม็ด เล็ก ๆ เหมือนเม็ดผด แล้วกลับ ต่ำลงไปติดเนื้อ ให้คัน ^{๑๐} หน้า 347 บรรทัด 11-15/คัมภีร์ตักศิลา
	-	ใช้สายฟ้าฟาด	ใช้พิษ		✓			ให้ผุดเป็นริ้วขึ้นมาตามตัวหนึ่ง นิ้ว สองนิ้วตามตัว แดงตั้ง ผลต่าสูงก็มี ^{๑๐} หน้า 346 บรรทัด 24-27/คัมภีร์ตักศิลา
	-	ใช้ปานแดง	ใช้พิษ		✓			ให้ผุดออกเท่าวงสะบ้ามออยู่บ้าง เท่าใบพุทราบ้าง... ถ้าขึ้นทั้งตัวสีแดงผลต่าสูง สีแดงผลหัวสูง สีตั้งคราม สีดำตั้งหมึก ^{๑๐} หน้า 346 บรรทัด 3-8/คัมภีร์ตักศิลา
	-	ใช้อีต้ายี่แดง	ใช้พิษ		✓			ลางที่ผุดขึ้นมาเท่าใบเทียนก็มี ทั่วทั้งตัว แดงก็มีดำก็มี ^{๑๐} หน้า 345 บรรทัด 21-24/คัมภีร์ ตักศิลา
	-	ใช้ระบุงขาด	ใช้พิษ		✓			เท่าเมล็ดงาก็มี...สีแดงขาด ยอดฐานทั่วทั้งตัว ^{๑๐} หน้า 346 บรรทัด 20-22/คัมภีร์ตักศิลา
	-	ใช้งูสวัด	ใช้กาฬ				✓	เป็นเม็ดทรายขึ้นมาเป็นแถว เม็ดพอง ๆ เป็นเงาหนองก็มี ^{๑๐} หน้า 350 บรรทัด 23-25/ คัมภีร์ตักศิลา

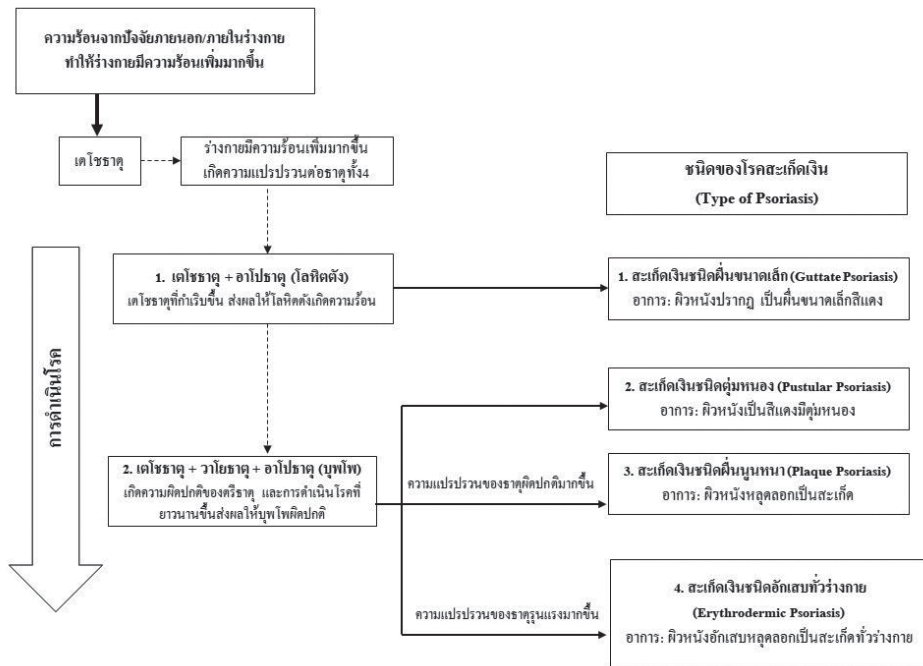
ตารางที่ 3 (ต่อ)

ชนิดของโรค สะเก็ดเงินจาก ความคิดเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ	ความคิดเห็น ผู้ทรงคุณวุฒิ (คน)	ชื่อโรค ในตำรา การแพทย์ แผนไทย	ชนิดของโรค ตามคัมภีร์	อาการที่ปรากฏที่ผิวหนัง				อาการของโรคตามคัมภีร์/ ชื่อคัมภีร์
				คัน	แดง	ขุย สีขาว	ตุ่ม หนอง	
ไม่ได้จัดกลุ่ม	-	ลำสาบเพลิง	ไซ้กาฬ			✓		ให้ผุดขึ้นมาเป็นแผ่น ให้จับ สะท้านร้อนสะท้านหนาว ¹⁰ หน้า 351 บรรทัด 1/คัมภีร์ ตักศิลา
	-	เรื้อนหิด	เรื้อน			✓		มักขึ้นทั่วตัวแล้วลามไป ดูบุคคลเป็นกลาง ⁸ หน้า 447 บรรทัด 5/คัมภีร์วิธี กฤษโรโรค
	-	คชราช	อื่น ๆ	✓				ผุดขึ้นมาคล้ายดอกดาวเรือง กระทำให้คันเป็นกำลัง ครั้นแกเข้าก็เื่อยเป็นน้ำเหลือง หยดย้อยไป ⁹ หน้า 468 บรรทัด 3/ศาลาฉันทะ วัดพระเชตุพนฯ ไม่ระบุคัมภีร์
ชื่อโรคทางการแพทย์แผนไทยที่ถูกระบุในชนิดของโรคสะเก็ดเงินทางการแพทย์แผนปัจจุบันมากกว่า 1 ชนิด								
ชนิดผื่นนูนหนา (plaque psoriasis)	1	กลากพรไร	อื่นๆ	✓		✓		เมื่อจะบังเกิดนั้นเป็นวงแล้ว เป็นเม็ดกลางวงแล้วก็ลามต่อๆ กัน ออกไปเต็มทั้งกายเป็นขน นูนให้คันเป็นกำลัง ¹⁰ หน้า 462 บรรทัด 6-7/ศาลาฉันทะ วัดพระเชตุพนฯ ไม่ระบุคัมภีร์
ชนิดอักเสบ ทั่วร่างกาย (erythrodermic psoriasis)	1							
ชนิดผื่นนูนหนา (plaque psoriasis)	1	ประดงช้าง	ไซ้กาฬที่เกิด แทรกในไซ้พิษ	✓		✓		มีลักษณะผุดขึ้นเหมือนผิว มะกรูด ทำพิษให้ปวดแสบ ปวดร้อน ให้คัน ¹⁰ หน้า 349 บรรทัด 22/คัมภีร์ตักศิลา
ชนิดผื่นขนาดเล็ก (guttate psoriasis)	1							

อภิปรายผล

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยชิ้นแรกที่มีการรวบรวม
อาการสำคัญของโรคสะเก็ดเงิน เทียบเคียงกับตำรา
การแพทย์แผนไทยดั้งเดิม โดยมีการศึกษารวบรวม
ข้อมูลจากตำราการแพทย์แผนไทยที่มีการตีพิมพ์และ

ปริวรรตแล้ว ได้แก่ 1) จารึกตำรายาวัดราชโอรสาราม
ราชวรวิหาร 2) ตำราการแพทย์แผนไทยในศิลาจารึก
วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม 3) ตำราการแพทย์
ไทยเดิม (แพทย์ศาสตร์สงเคราะห์ ฉบับอนุรักษ) เล่ม
ที่ 1 โดยรวบรวมจากคำค้น (key word) ที่แสดง

ภาพที่ 1 กลไกการดำเนินโรคสะเก็ดเงินตามทฤษฎีการแพทย์แผนไทยตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

อาการสำคัญของโรคสะเก็ดเงิน ได้แก่ อาการคัน และลักษณะอาการที่ปรากฏทางผิวหนัง ได้แก่ สี การหลุดลอกของผิวหนัง และตุ่มหนอง จากนั้นสืบค้นข้อมูลในตำราดังกล่าวเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสรุปประเด็นการสัมภาษณ์ โดยขอบเขตการสัมภาษณ์คือ

1. การเรียกชื่อโรคสะเก็ดเงินทางการแพทย์แผนไทย
2. การเกิดโรคและการดำเนินโรคที่สัมพันธ์กับธาตุทั้ง 4 ตามทฤษฎีการแพทย์แผนไทย

1. การเรียกชื่อโรคสะเก็ดเงินทางการแพทย์แผนไทย

จากการศึกษาพบว่าชื่อโรคในตำราการแพทย์แผนไทยที่มีอาการสัมพันธ์กับโรคสะเก็ดเงินมีจำนวน 32 โรค และพบมากที่สุดที่คัมภีร์วชิรคิลา ซึ่งแสดงให้เห็นว่านอกจากคัมภีร์วชิรคิลา ที่มีความสัมพันธ์กับโรคสะเก็ดเงินแล้ว ยังมีคัมภีร์อื่น ๆ ที่มีความ

เกี่ยวข้องกับ

ชื่อโรคสะเก็ดเงินทั้ง 4 ชนิดทางการแพทย์แผนไทยปัจจุบัน มีชื่อเรียกทางการแพทย์แผนไทยต่างกัน และในแต่ละชนิดมีชื่อโรคทางการแพทย์แผนไทยมากกว่า 1 ชื่อ ซึ่งการจัดหมวดหมู่ชื่อโรคของโรคสะเก็ดเงินแต่ละชนิดของผู้ทรงคุณวุฒิพบว่ามีความสัมพันธ์กับอาการแสดงทางการแพทย์แผนไทยปัจจุบัน โดยโรคสะเก็ดเงินชนิดผื่นขนาดเล็ก (guttate psoriasis) และ ชนิดตุ่มหนอง (pustular psoriasis) ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่ให้ความเห็นตรงกันว่า ตรงกับกลุ่มโรคไข้พิษ ไข้กาฬ โดยมีชื่อเรียกตามหมอสมมุติว่า “ประดง” มีอาการมีตุ่มหรือเม็ดขึ้นตามผิวหนัง อาจมีอาการคัน มี 8 ประเภท โดยแบ่งตามลักษณะของผื่น^[13] ส่วนโรคสะเก็ดเงินชนิดผื่นนูนหนา (plaque psoriasis) และชนิดผื่นแดงอักเสบทั่วร่างกาย (erythrodermic psoriasis) ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด

ให้ความเห็นตรงกันว่าโรคสะเก็ดเงินชนิดดังกล่าวตรงกับชื่อโรคหอมสมมุติ “เรื้อนกวาง” ในคัมภีร์วิฤทธิภูมิโรคได้มีการอธิบายอาการของโรคไว้ว่า “เมื่อกำเนิดนั้นเกิดขึ้นตามข้อมือ ข้อเท้าและก่าตันต้นคอกระทำให้เป็นน้ำเหลืองพริ้งลามออกไป ครั่งต้องยาแล้วแห้งเข้า บางทีก็หายขาดไป บางทีก็ไม่หายแต่ไม่ตาย”^[9] ซึ่งอาการที่กล่าวข้างต้นไม่สัมพันธ์กับคำสืบค้น แต่ทั้งนี้พบว่ามีการบันทึกคำอธิบายไว้ภายหลังในสมัยรัชกาลที่ 5 ในตำราโรคนิทานคำฉันทน์ ดังนี้

“บางที่ชื่อเรื้อนกวาง หนึ่งกระด้างดูบาดสี
เนื้อหนังไม่มีสี มีแต่ขุยระคายคัน”^[14]

ซึ่งคำฉันทน์ได้อธิบายอาการของโรคเรื้อนกวาง ซึ่งสัมพันธ์กับอาการของโรคสะเก็ดเงินชนิดผื่นนูนหนา (plaque psoriasis) ไว้ได้อย่างชัดเจน ซึ่งจะเห็นได้ว่าการเรียกชื่อโรคของแพทย์แผนไทยไม่ได้เรียกชื่อโรคตามตำราการแพทย์ดั้งเดิม โดยมีการเรียกชื่อจากตำราอื่น ๆ ที่แต่งขึ้นภายหลังและมีการอธิบายไว้ได้ชัดเจนมากกว่า อนึ่งงานวิจัยชิ้นนี้มีข้อจำกัด ในการเลือกใช้คำค้นอาจไม่ครอบคลุมซึ่งอาจเกิดความคลาดเคลื่อนได้ อีกทั้งในการเรียกชื่อโรค เนื่องจากผู้ทรงคุณวุฒิวิเคราะห์ชื่อโรคจากการดูภาพ โดยไม่มีการซักประวัติ อาจทำให้มีความคลาดเคลื่อนได้บ้าง

2. การศึกษาการเกิดโรคและการดำเนินโรคที่สัมพันธ์กับธาตุทั้ง 4 ตามทฤษฎีการแพทย์แผนไทย

จากการศึกษาพบว่าโรคสะเก็ดเงินทั้ง 4 ชนิดเกิดจากความผิดปกติของเตโชธาตุ (ธาตุไฟ) ที่มีการกำเริบขึ้น ส่งผลต่ออาโปธาตุ (ธาตุน้ำ) และแสดงออกทางปถวิธาตุ (ธาตุดิน) เหมือนกันทั้ง 4 ชนิด โดยเตโชธาตุ (ธาตุไฟ) ที่กำเริบส่งผลต่ออาโปธาตุ (ธาตุน้ำ) ในส่วนของโลหิตตั่ง (เลือด) ทำให้กำเริบ แดงกระจายออกและแสดงอาการเป็นผื่นแดงผุดขึ้นที่ผิวหนัง ตามอาการในคัมภีร์โรคนิทาน^[15] ซึ่งอาการที่

ปรากฏใกล้เคียงกับโรคสะเก็ดเงินชนิดผื่นขนาดเล็ก (guttate psoriasis) เมื่อการดำเนินโรคเข้าสู่ตรีโทษ ทำให้มีความผิดปกติของอาโปธาตุ (ธาตุน้ำ) ในส่วนของบุพโพ (น้ำเหลือง) และมีการเพิ่มขึ้นของวาโยธาตุ (ธาตุลม) ร่วมด้วย ทำให้ผิวหนังหลุดลอกเป็นสะเก็ดหรือขุยสีขาว และมีอาการคัน ซึ่งอาการสอดคล้องกับโรคสะเก็ดเงินชนิดผื่นนูนหนา (plaque psoriasis) และชนิดอักเสบทั่วร่างกาย (erythrodermic psoriasis) ซึ่งข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของ Chatchai S.^[6] และ Winyu W.^[16] ซึ่งเก็บข้อมูลจากหมอพื้นบ้านในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 33 คนและภาคใต้จำนวน 10 คน ซึ่งหมอพื้นบ้านส่วนใหญ่วิเคราะห์ว่าโรคสะเก็ดเงินมีความผิดปกติสัมพันธ์กับเลือดและน้ำเหลืองและพบว่าตำรับยาที่ใช้รักษาสะเก็ดเงินชนิดผื่นนูนอยู่ในกลุ่มรस्याเมเมื่อร้อยละ 90^[16] ซึ่งมีสรรพคุณรักษาน้ำเหลือง (บุพโพ) และในสะเก็ดเงินชนิดผื่นแดง จะใช้ยาสมุนไพรมีสรรพคุณบำรุงโลหิต^[6] และในตำรับยาจะไม่มียาสมุนไพรที่มีฤทธิ์ร้อน ความผิดปกติของบุพโพ (น้ำเหลือง) และโลหิต (เลือด) เมื่อเทียบเคียงกับการแพทย์แผนปัจจุบันอาจหมายถึงความผิดปกติของระบบภูมิคุ้มกันต่อการสร้างผิวหนัง โดยกระตุ้นให้เม็ดเลือดขาวมาอยู่เป็นจำนวนมาก และหลังสารให้เกิดการอักเสบบริเวณหนังกำพืด^[6]

ข้อสรุป

งานวิจัยชิ้นนี้แสดงให้เห็นว่า นอกเหนือจากคัมภีร์วิฤทธิภูมิโรค แล้วยังมีคัมภีร์ตักศิลา ที่มีข้อมูลเกี่ยวกับอาการแสดงของโรคสะเก็ดเงินด้วย โรคสะเก็ดเงินตามความเข้าใจของแพทย์แผนไทยคือโรคผิวหนังที่มีอาการแสดงของผิวหนังที่หลุดลอกเป็นสะเก็ดหรือขุยสีขาว มีอาการคัน โดยเรียกว่า “เรื้อน” ส่วนอาการทางผิวหนังที่ปรากฏเป็นผื่นแดง การหลุด

ลอกของผิวหนัง ไม่ชัดเจนเรียกว่า “ประดง” ซึ่งทั้ง 2 โรคเป็นความผิดปกติที่เริ่มจากการเพิ่มขึ้น ธาตุไฟ และ ส่งผลธาตุน้ำ ซึ่งประดง เป็นโรคที่เกิดจากความผิดปกติของโลหิต และ เรื้อน เป็นความผิดปกติที่เกิดจากน้ำเหลือง ในงานวิจัยนี้ไม่สามารถยังหาข้อสรุปได้แน่ชัดว่า ธาตุลม ธาตุไฟ ที่เกี่ยวข้องกับโรคสะเก็ดเงิน คือธาตุลม และธาตุไฟชนิดใด และจึงควรมีการศึกษา ค้นคว้าข้อมูลต่อไป

ถึงแม้ว่ารายละเอียดในการเรียกชื่อโรค แพทย์แผนไทยยังมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน และมีการเรียกชื่อโรคที่ไม่สัมพันธ์กับอาการในตำราการแพทย์แผนไทยดั้งเดิม แต่มีการวิเคราะห์หลักการดำเนินการตำรับโรคและแนวทางการรักษาไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาการใช้สมุนไพรในการรักษาโรคสะเก็ดเงินจากตำราการแพทย์แผนไทยที่ค้นพบ เพื่อใช้กำหนดแนวทางการใช้ยาสมุนไพรต่อไป

ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยชิ้นนี้มีข้อจำกัด ในการเลือกใช้คำค้น อาจไม่ครอบคลุมซึ่งอาจเกิดความคลาดเคลื่อนได้ และเนื่องจากการวิจัยเป็นการศึกษาลักษณะอาการสำคัญของโรคสะเก็ดเงินทางการแพทย์แผนปัจจุบัน ดังนั้น ในการรับรองคำสืบค้น (key words) ควรมีแพทย์แผนปัจจุบันมีส่วนร่วมในการรับรองคำสืบค้นนั้นด้วย ในการเรียกชื่อโรค เนื่องจากผู้ทรงคุณวุฒิวิเคราะห์ชื่อโรคจากการดูภาพ โดยไม่มีการซักประวัติ อาจทำให้มีความคลาดเคลื่อนได้บ้าง

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยชิ้นนี้ได้รับการสนับสนุนทุนการวิจัยจากกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ร่วมกับคณะแพทยศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

และได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาของผู้วิจัย ตลอดจนความกรุณาในการให้ข้อมูลของผู้ทรงคุณวุฒิ จนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์

References

1. Sintawanon J. Psoriasis. Institute of dermatology, Department of Medical Services; 2553: p. 12 (in Thai)
2. Noppadol N. CPG for Psoriasis [internet]. [cited 2017 Apr 16]. Available from: <http://mdnote.wikispaces.com>
3. Mitra AD, Mitra A. Clinical Presentation of Psoriasis. In: Hermino L, editors. Croatia: 2013. p. 39-45.
4. Sawaddichai C. Sookpaisal W . Chaicharoenpong K. Sanguansap P. The result of treatment psoriatic patients with herbal compounds in Prapokkdao hospital. Journal Prapokkdao Hospital Clinical Medicine Education Center. 2010;4:248-55. (in Thai)
5. The Institute of Thai Traditional Medicine Institute. Administration guide for Thailand traditional and integrative medicine. Bangkok: Thammasat Printing House; 2017. (in Thai)
6. Sawaddichai C. Psoriasis an integrated treatment by traditional Thai medicine and modern medicine in eastern region (dissertation). Cultural Science. Mahasarakham: Mahasarakham University; 2012. 284 p. (in Thai)
7. Chumpon P. The royal medicine and thai tradition medicine integration study defined in the bangkok metropolis area only. Final report (TH). Silpakorn University Research and Development Institute; Bangkok; 2007. 213 p. (in Thai)
8. Department of Development of Thai Traditional and Alternative Medicine. Inscription textbooks of WAT RATCHA ORASARAM WORAWIHAN. Bangkok: The War Veterans Organization Printing, Bang Sue. 2015. 310 p. (in Thai)
9. Department of Development of Thai Traditional and Alternative Medicine. Thai traditional medicine textbook in the stone incorruption of Phra Chetupon Wimon Mangkalam Temple (Wat Pho), Vol2. Bangkok: The War Veterans Organization Printing, Bang Sue. 2014. 492 p. (in Thai)
10. Department of Development of Thai Traditional and Alternative Medicine. Thai traditional medicine textbook in the stone incription of phra chetupon wimon

- mangkalaram temple (wat pho), Volume 3. Bangkok: The War Veterans Organization Printing, Bang Sue. 2014. 416 p. (in Thai)
11. Foundation of Thai Traditional Medicine. Original Thai medical textbook. Volume 1. 2nd ed. Bangkok: Suphawanit Printing House; 2009. 458 p. (in Thai)
 12. Klaus W, Richart J, Dick S. Fitzpatrick's Colour atlas and synopsis of clinical dermatology. McGraw-Hill; 2007.
 13. Thai medical and pharmaceutical terminology dictionary. 4th ed. Bangkok: Printing Agricultural Cooperative Federation of Thailand; 2015. Pradong; p 255. (in Thai)
 14. Sapcharoen P, Deewiset K. Institute of Thai Traditional Medicine. Rokhnithan Textbook. Bangkok: Organization for the delivery of goods and parcels Printing; 2003. (in Thai)
 15. Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education. Textbook of medicine (Phaetsart Songkroh): Thai traditional medical wisdom and national literary heritage. 4th ed. Bangkok: Sor Kor Sor Kor Printing, Lat Phrao. 2011. 1,012 p. (in Thai)
 16. Wongwiwat W. Knowledge of Thai traditional healers on utilization of medicine plants for psoriasis treatment in Songkhla Phatthalung Trang and Satun provinces (thesis). Thai Traditional Medicine. Songkla: Prince of Songkla University; 2013. 62 p. (in Thai)